

ова потреба постоји, и ако би постојала, да се ове нагодбе после преврата признају. Ја предлагем дакле, да се ова уредба врати Одсеку, да он истражи, да ли постоји потреба.

Известилац др. **Милан Корун**: Ја се с тим слажем, ја сам био у Словенији и распитао се код града Марибора и тамо су ми казали, да морамо бити јако опрезни, јер би могли оштетити интересе градова, који су консументи, као Марибор и Грац. С тога се слажем, да се ова уредба врати у Одсек.

Председник **Миша Трифуновић**: Господин Министар Правде и господин известилац слажу се, да се ова уредба врати у Одсек. Прима ли Одбор? (Прима.) Ова се наредба враћа Одсеку.

Са овим смо свршили са наредбама и уредбама, које се тичу Словеније, а сад су на реду наредбе, које се тичу Далмације. Изволите чути господина известноца.

Известилац др. **Милан Корун** чита две наредбе за Далмацију под бројем 1.

Фехим Курбеговић: Госнодо, као што се види по кљупама, нема кворума.

Председник **Миша Трифуновић**: Заиста нема кворума. Данашњу седницу закључујем, пошто нема кворума, а идућу заказаћу за сутра у 10 часова пре подне са дневним редом: продужење

данашњега дневнога реда, продужење извештаја IV. секције, затим претрес извештаја III. секције.

Љуба Јовановић: Ја бих молио, ако пристану сва господа Законодавног Одбора, да као прву тачку дневнога реда ставимо оно, што је нарочито потребно ради рада у секцијама и ради потребе даљних извештаја, да Законодавни Одбор узме прво у претрес предлог закона о уређењу Централне Управе. То је врло важан законски предлог, и ја мислим, да то буде прва тачка дневнога реда за сутрашњу седницу.

Председник **Миша Трифуновић**: Тај извештај је дошао и можемо га ставити као 1. тачку дневног реда.

Фехим Курбеговић: Молим Вас, господине Председниче, да се побринете, да сви чланови Законодавног Одбора добију извештај у руке.

Председник **Миша Трифуновић**: Извештај се може раздати сад одмах. Према томе, дневни ред за сутрашњу седницу биће 1. претрес извештаја о законском предлогу о уређењу Централне Управе; 2. продужење претреса извештаја IV. Одсека, а затим претрес извештаја III. Одсека и бирање једнога секретара. Заказујем седницу за сутра у 10 часова пре подне.

(Седница закључена у 12 часова у подне.)

II. СЕДНИЦА

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ

СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

држана 25. октобра 1921. год. у Београду.

Председавао Председник **Миша Трифуновић**.
Секретар др. **Павле Чубровић**.

Присутни су референти Министарства Нар. Здравља др. **Милан Јевремовић** и др. **Андреја Штампар**.

(Почетак у 10 и 1/2 часова пре подне.)

Председник **Миша Трифуновић**: Госнодо, отварам другу редовну седницу. Пре него што бисмо прешли на дневни ред, члан Владе, господин **Ђуричић**, сад је био ту, изјавио ми је, да Влада не може присуствовати седници, ни он, ни господин **Трифковић**, јер су заузети у Министарској седници због веома важних послова. Хоћете ли, госнодо, без њих да почнемо рад? (Гласови: Не можемо, не можемо!) Има реч господин **Ђоновић**.

Јован Ђоновић: Ја мислим, госнодо, кад се говори о једном овако важном закону, као што је закон о Централној Управи, да не бисмо требали без представника Владе да дискутујемо. Ево зашто. Зато, што, ако се Одбор у једној ствари, у једном ставу или одлуци не сложи са мишљењем Владе, онда је наш рад узалудан. Ако бисмо чак и донели какву одлуку са којом се Влада не слаже, она ће, као што знамо из искуства, бити контестирана. Зато је потребно да чувамо углед овога Одбора и овога дома и не приступамо

одлуци без присуства чланова Владе, који могу и да мењају одлуке већ једном донете.

Милисав Рајчевић: Ја мислим, да се без Владе не може радити не само овај закон, који је веома важан, него налазим, да при претресу свакога закона треба да присуствује Влада, јер она код свакога закона може да прави питање и онда смо ми у незгодном положају, ако радимо без Владе. Ми ћемо бити у веома незгодном положају, ако одлучимо једну ствар, па после донету одлуку морамо да повлачимо.

Председник **Миша Трифуновић**: Данас ће чланови Владе бити цео дан заузети. Зато да заказујемо седнице за сутра у 10 часова пре подне?

Јован Ђоновић: У колико се сећам, извештај о закону о Централној Државној Управи стављен је изузетно као прва тачка данашњег дневног реда али ако је он скинут, ми можемо радити друге ствари, које су на дневном реду.

Председник **Миша Трифуновић**: Могли бисмо прећи на другу тачку дневнога реда: продужење претреса IV. Одсека, али и ту треба да присуствује надлежни Министар?

Љуба Трандафиловић: Ми смо стали на гледиште, да кадгод дискутујемо било о законима, било о уредбама и наредбама, увек треба да присуствује надлежни Министар или његов рефе-

рент. Има важних уредаба и не можемо без њих да радимо.

Др. Светислав Поповић: Ја мислим, да бисмо могли прећи на другу тачку дневног реда. Ствар је Владе да присуствује седницама Законодавног Одбора, које Законодавни Одбор одреди, према распореду својих послова. Треба водити рачуна о томе, да је Влада заузета данас важним пословима и да је због тога спречена, да присуствује данашњој седници. Стога бих био за то, да скинемо прву тачку с дневног реда, јер је ту у питању закон, који има политичку важност и о којем треба да чујемо мишљење Владе. Али, као друга тачка дневног реда стављене су уредбе у погледу којих је у секцијама постигнута пуна сагласност са Владом и овде се ради махом о уредбама, које имају политичког замахаја. Онако исто као што смо неколико уредаба Министарства Народног Здравља расправили у одсуству Министра с његовим референтом, ја мислим, да можемо приступити расправи предмета, који су као друга и трећа тачка дневног реда и да о тим уредбама не морамо чути лична мишљења од надлежних Министара, већ да можемо и без тога свршити те предмете. Време, за које Законодавни Одбор треба да заврши свој посао у погледу испитивања уредаба, ограничено је, а ми нисмо испитали многе уредбе, за чије претресање треба много времена. Ја мислим, да при расправи ових уредаба, које су данас на дневном реду, неће бити потребно, да чујемо мишљење господе Министара, а ако би настала потреба за то, онда можемо одлуку о дотичном предмету одложити.

Јован Ђонович: Онако исто као што рад Народне Скупштине није везан за присуство Министара, тако исто и Законодавни Одбор може радити, и ако они нису присутни. Али, ја сам предложио, да се одложи седница због тога, што бисмо ми могли и неку крупнију ствар одлучити, па ако Влада буде против тога, онда ће се наша одлука враћати, или ће се клот одбацити, па се онда мора наново о томе решавати. Да се не би дангубило и на тај начин штетило угледу Законодавног Одбора, ја сам тражио, да се прва тачка скине с дневног реда. Али, што се тиче уредаба, ја налазим, да ми треба да свршавамо те послове, јер ако их не будемо свршили до 28. децембра о. г., т. ј. оне уредбе, које не будемо решили до тада, постаће законима. Зато је, господе, боље, да ми свршимо тај посао до одређеног рока. Има један огроман материјал, који није још ни у секцијама израђен, и ако ми будемо одлагали рад на уредбама, тешко да ћемо моћи свршити посао до онога рока, који је Уставом предвиђен. Стога бих ја био за то, да ми пређемо сада на другу тачку дневног реда.

Јован Маговчевић: Овде нису ни референти, ни извештај.

Председник Миша Трифуновић: Господин Корун није овде. Можете ли Ви, господине Дулибићу, да га замените и да будете извештај о извештају, који је стављен као друга тачка данашњег дневног реда?

Др. Анте Дулибић: Ја бих драге воље то учинио, али ја немам ништа у рукама. Сав је материјал код господина Корун.

Председник Миша Трифуновић: Желите ли господе, кад не можемо да приступимо претресу

извештаја IV. секције, да пређемо на претрес извештаја III. Одсека? (Пристајемо.) Дакле, господе, онда ћемо прећи на трећу тачку дневног реда: Претрес извештаја III. Одсека. Да ли је ту господин извештај? (Гласови: Није овде!)

Изволите чути, господе, записник прошлога састанка.

Секретар др. Павле Чубровић чита записник прве седнице.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли се записник? (Прима.) Објављујем, да је записник примљен. Изволите чути једну молбу.

Секретар др. Павле Чубровић: Имамо молбу Савеза Сељачких Већа. (Чита молбу Савеза Сељачких Већа.)

Председник Миша Трифуновић: Ова ће молба бити упућена Одбору за молбе и жалбе.

Сад прелазимо на дневни ред. Прву тачку скинули смо с дневног реда, а другу такође, јер нема извештаја. Прелазимо на трећу тачку, претрес извештаја III. Одсека. Молим господина извештајца Вилдера, да изволи прочитати тај извештај.

Извештај Већеслав Вилдер: Код претреса у пленуму враћене су четири уредбе у секцију и секција их је узела у претрес и донела следеће закључке. (**Љуба Јовановић:** Да ли су се сложили чланови и референти са тим изменама?)

Извештај Већеслав Вилдер: Господе, на седницама Законодавног Одбора од 17., 18. и 19. овог месеца решено је, да се поврате у секцију Уредбе под бр. 14, 17 и 18; као и кодифицирана Уредба од Уредаба и решења под бројем списка Уредаба 8, 9, 10 и 11, на послетку члан 6. уредбе о епидемијским лекарима. Секција се сложила у новим редакцијама за ове уредбе и члан 6. уредбе о епидемијским лекарима гласи овако:

»Члан 6.

Ако лекар у државној служби на својој дужности при сузбијању епидемије умре или онеспособи за рад (привређивање) припада њему односно његовој удови или деци, без обзира на то колико је дуго у државној служби, пензија односно издржавање, коју би имао да је служио пуне године службе.

То исто важи и за приватне лекаре, који се одреде на службу за време епидемије; а износ пензије односно издржавања одређиће се као и среским (котарским) лекарима.

Издаци по овоме члану прелазе на терет државнога буџета.»

Председник Миша Трифуновић: То је нова редакција члана 6., отвара се нова дискусија. Реч има господин Чубровић.

Др. Павле Чубровић: Господе, овде се говори о накнади лекарским породицама, које би остале после смрти лекара. Али, господе, овде се предвиђа само за будућност. Ја сам међутим мишљења, да би било праведно, да се у ту категорију уврсте и оне фамилије епидемијских лекара, који су умрли за време рата и то од 1912. па на овамо, а таквих породица, које су смрћу лекара остале неизбринуте, има много. То би било у духу времена. Дакле да довршим своју концепцију. Ми овде исправљамо једну грешку и чинимо правду према људима, који су изгубили животе и дајемо њиховим фамилијама могућности, да после њихове смрти могу како тако живети. Међутим под

истим околностима и под истим условима треба то да учинимо и за оне, који су своје животе дали за отаџбину. Господо, то би било праведно.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин Јован Маговчевић.

Јован Маговчевић: И ја држим, да је то сасвим праведно, али би требало ово применити и за друге државне чиновнике. Ја ћу вам казати само конкретан случај, какав може бити у пракси. Јави се, рецимо, нека епидемија у једноме селу. У село лекар често не иде сам, него иде и срески писар, дакле обојица. И рецимо заразе се и од заразе умру. Сад по овоме лекарској фамилији се признаје право на пензију, а фамилији овога полицијског чиновника не признаје се ништа. Дакле сва је стилизација овде незгодна, јер се каже: »да је служно пуне године службе«. Кажем, који би имао да је служно пуне године службе. Код нас у пракси по закону се зна, када су пуне године службе. На пример за извесне класе чиновника пуне су године службе 30 или 40 година, и то су пуне године службе у правом значењу, док овде треба, да су пуне године службе онда; када неко има само одређен број година службе, које су дозвољене за стицање пензије. Између тога има разлике. Ја имам, рецимо, једну годину службе. Умро сам од епидемије као лекар. Моја породица има право на пензију као да сам служно пун број година службе, док други, који има само десет година службе, када умре, он има право на онолико, колико му припада за тих десет година службе. То није право. Треба о томе размислити.

Хтео сам да се овде изврши корекција у другој алинеји овога текста. Овде се каже: »Као и приватни лекар, који се одреди на службу«. Сада ту треба прецизирати, који се одређује да врши државну службу и од чије стране има да се одреди, од стране министарства, или се за време рата узме у државну службу. (**Љуба Јовановић**: То већ има.)

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин Ђонович.

Јован Ђонович: Ја бих хтео једно обавештење. Сасвим је умесно што каже господин Чубровић, да треба дати накнаде породицама оних лекара, који су пали на сузбијању заразе за време ратних година. Али, сви лекари били су мобилисани, као и други грађани, чиновници и тако даље. И да ли међу њима има људи, који су пали, који су дали своје животе, и да ли породице тих лекара имају инвалиде, да ли је, у опште, њихов положај регулисан и на какав начин? Да ли је регулисана обавеза државе према породицама тих палих лекара? (Др. **Павле Чубровић**: Онима, који су санитетски лекари, њима је регулисано.) Није било, колико знам, ни једнога лекара, који није био на војној дужности и право им је дати, ако то није већ учињено.

Председник **Миша Трифуновић**: Жели ли још когод да говори? Има реч господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Постоје случајеви, који су ми познати, само не бих могао никога навести поименце, али знам, да је било оваквих случајева, да су приватни лекари у сузбијању епидемије, нарочито мислим на 1914. и 1915. годину, да су померли. Мали број таквих, свега их је неколико и према томе свега је неколико таквих породица.

И ја се слажем са господином Чубровићем и осталом господом, да треба нешто урадити. Али питање је само шта треба да се уради, да се не каже сувише широко и да се после не би пружила помоћ и онима, којима писмо мислили дати. Зато бих замолио господина Чубровића, нека се обавести подробно и нека нам поднесе један конкретан предлог о томе. Хтео сам још господину Маговчевићу да укажем, да је ово било већ пред Одбором и да смо остале одредбе усвојили, и у њима је све, што ви мислите да је изостављено. Тих празнина нема, дакле, него смо вратили то секцији, да ово у смислу онога што се хоће овде у одбору, стилизује и доведе у ред. И секција је тако и поступила. Што се тиче додатка господина Чубровића, остало би да он поднесе формалан предлог, пошто се буде обавестно подробно о тој ствари. Ја бих га молио, да види у санитету фактично стање ове ствари. (**Љуба Трандафиловић**: Да су овде референти ми бисмо могли знати право стање ствари.)

Председник **Миша Трифуновић**: Звали смо их и они су одговорили, да ће доћи.

Има реч господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Ми бисмо могли, ако се сложимо, да усвојимо смисао господина Чубровића, па када секција буде стилизовала ову ствар и када нам буде законска форма предложена, онда можемо и то усвојити.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин известилац.

Известилац **Већесав Вилдер**: То би од прилике изгледало овако: »Ово нека важи и за породице оних лекара, који су као епидемијски лекари вршећи своју дужност од 1912. год. изгубили свој живот.«

Председник **Миша Трифуновић**: Хоћу да ставим ово на гласање с тим, да се имају у виду измене и примедбе, које су господин Чубровић и господин Јовановић напоменули.

Известилац **Већеслав Вилдер**: Ово нека важи за породице оних лекара, који су као епидемијски лекари од 1912. године вршећи своју дужност умрли.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Ово је ствар, која има као последицу издатке из државне касе. Немојте, господо, да се затрчимо него да примимо дефинитивно ово, што нам Одбор предлаже, а о предлогу господина Чубровића ми ћемо решити, господо, други пут као о толиким другим стварима, које писмо решили. Нека господин Чубровић у секцији спреми конкретан предлог. Зашто то морамо данас вршити, нека се тачно информисање на ћемо видети.

Председник **Миша Трифуновић**: Има реч господин референт.

Референт Министарства др. **Милан Јевремовић**: Ја бих хтео да дам ово обавештење. Породице половине лекара, који су погинули у рату сбезбеђене су тиме, што је Министарски Савет дао српском лекарском друштву 500.000 динара. Из тога Одбор Српског Лекарског Друштва прегледајући молбе, које долазе, цени важност и даје потпору, која се креће од 200—300 динара месечно. Највећи део породица лекарских збринут

је тиме, што имају пензије и инвалиде. Та ствар дакле не стоји тако рђаво.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Павле Анђелић.

Павле Анђелић: Ја знам пок. дра. Сајферта, који је био приватан лекар, који је био лекар општине чачанске, њега је општина чачанска школовала, он се у Чачку родио и као општински лекар упућен је на државну службу и умро је од епидемије: (Јован Ђоновић: Има ли штогод његова породица?) Не знам.

Председник Миша Трифуновић: Господо, ја мислим, да ће бити најбоље овако, како предлаже господин Јовановић, да се ово прими, а кад буде дефинитивна редакција из секције, да секција води рачуна о примедбама, које су овде пале.

Известилац Већеслав Вилдер: Зар ће ово опет доћи пред пленум?

Љуба Јовановић: Све мора доћи.

Председник Миша Трифуновић: Све опет дефинитивно мора доћи пред Одбор.

Има реч господин Павле Чубровић.

Др. Павле Чубровић: Мени је било познато ово, што је господин референт навео, и ја то нисам хтео да цитирам због тога, што делим помоћ у две категорије: једна, на коју се има позитивно право према социјалним приликама и друга, коју не треба никако давати као помоћ која би вређала породице лекарске. Породица једног лекара, који је дао живот за спас хиљаду војника, не треба да буде изложена тој незгоди да јој се одређује помоћ из некога буџета привремено, па да јој се једног дана, кад дође некакво друго расположење та позиција укине.

Ја сам провео дуже времена код таквих прилика и знам што значе епидемијски лекари: Било је случајева, где су се такви лекари позивали у куће тешких болесника, где су казали: ја имам ситну децу, ако хоћете да идем тамо, ко ће онда да ми децу спасе ако настрадам. Ја кажем да треба овакво случајеве осигурати. Ја ћу се у осталом постарати да сакушим и изнесем конкретне случајеве.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Светислав Поповић.

Др. Светислав Поповић: Ја се никако не могу да сложим са начелима господина др. Штампара, да се та ствар гледе потпора препусти лекарском удружењу. Зато предлажем, да се дода овом члану нови став, који би гласио (чита): »Под истим условима припада пензија лекарима односно породицама лекара, који су на својој дужности при сузбијању епидемије умрли или се онеспособили за рад у ратовима од година 1912. до 1919.«

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Барић.

Стјепан Барић: Предлажем, да се овај предмет одгоди, док се не истраже конкретни случајеви. Све те случајеве треба обухватити, да видимо, колико има тих конкретних случајева.

Др. Светислав Поповић: Ја мислим, да је незгодно, да примимо у другом читању један закон, чији текст још дефинитивно не знамо. Пошто се овде ради о томе, да се унесе једна мисао у закон, то треба овај члан вратити натраг секцији.

Председник Миша Трифуновић: Пристаје ли Одбор, да се овај члан врати натраг секцији? (Прима се.)

Изволите чути даље.

Известилац Већеслав Вилдер: Број 14 сниска уредаба гласио би овако: »Уредба о сталној болничкој комисији«. Ту се приговарало, да је то опширна уредба и да је треба скратити и лепше стилизовати. Према томе је секција овако направила уредбу о сталној болничкој комисији. (Чита члан 1. Уредбе.)

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин др. Шимрак.

Др. Јанко Шимрак: Шта значи ово: »Управник опште државне болнице«? (Глас: То је београдска болница.)

Ја мислим, да Општа државна болница може се налазити у сваком већем граду, може бити у Новом Саду, Сарајеву, Загребу. То може бити нејасно. У почетку није било овога думета: »Делокруг сталне болничке комисије простире се на све крајеве Краљевине«. То може бити нејасно, па треба нејасноћу уклонити. (Глас: Може се рећи: »Управник београдске државне болнице«.)

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин референт.

Референт Министарства др. Милан Јевремовић: Општа државна болница је била главна болница на целом територију Краљевине Србије. Пошто је Министарство у Београду, представља се да управник треба да буде у општој државној болници, која се налази у Београду. Да ли ће се та болница називати општа државна, свеједно је, али је главно то, да управник опште болнице у Београду буде члан комисије.

Председник Миша Трифуновић: Колико сам видео, члан те комисије ће бити управник Опште државне болнице у Београду.

Има реч господин Маговчевић.

Јован Маговчевић: Ја бих питао, да ли има при Министарству Народног Здравља архитекта? Казали су ми да има, али да ће бити укинут. Требало би друкчије казати, да ће бити један архитекта Министарства Народног Здравља, или Министарства Грађевина.

Референт Министарства др. Милан Јевремовић: Господо, ова је примедба господина посланика сасвим умесна. Ми сад имамо архитекту у Министарству, али према новом уређењу мораће да се сви ресорни послови појединих струка централизују. Према томе ће и посао Министарства Грађевина бити усредсређен у Министарству Грађевина. Да ли ће архитекта остати у ресору нашег министарства, а под контролом Министарства Грађевина, или ће бити у Министарству Грађевина само један референт за наше министарство, то не знам, то је ствар будућности, и од ње зависи како ће архитекта да ради у комисији.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Јовановић.

Љуба Јовановић: Имам две ствари да кажем. Прво да почнем са овом последњом. Моје је мишљење, да остане овако, како је, ако се укине то посебно одељење за архитектуру или место архитекте, биће укинута и ово: оно ће доцније поинитити ово старо. Међутим потреба је, да буде у том Министарству, као што је по мом мишљењу и у Министарству Просвете, стручан архи-

текта, који је специјално проучавао болничку архитектуру. То је некада било у српском санитету 1880. до 1887. па су 1887. услед тешких финансијских прилика укинуте неке установе, па је укинут и тај архитекта, али се осећа стално потреба за таквим чиновником. Чињени су покушаји па шта више спремни смо овога господина као стручњака, да се специјализује за овај посао и мислим, да треба тако да остане.

Друга ствар, какви ће бити односи између Министарства Грађевина и Министарства Народног Здравља. Ја сам за то, да остане како је предвиђено у члану 2.

Хтео сам да питам господина референта; па који ће начин постајати та лица чланови те сталне болничке комисије. Тамо се не могу постављати управници Државне болнице, јер је једна једина у Београду, али могу професори медицинских факултета, има више медицинских факултета и те професоре мора неко да поставља. Ја нисам нашао да је то предвиђено.

Председник **Миша Трифуновић**: Изволите, господине референте.

Референт Министарства др. **Милан Јевремовић**: То је сасвим очевидно, да то није предвиђено, али узус је кад из неке струке или корпорације требају нам неки чланови онда се ми обраћамо тој струци или корпорацији и она нам даје делегате. То је узус, то није предвиђено у овом законском предлогу.

Председник **Миша Трифуновић**: То би значило, да би се Министар имао обраћати свима телма за чланове.

Љуба Јовановић: А шта ћемо за она три шефа Опште државне болнице?

Референт Министарства др. **Милан Јевремовић**: Примедба господина Јовановића сасвим је умесна, јер има више него три одељења, али три шефа су стална, стална су према потреби и узима се да ће стално бити један интерног одељења, један шеф хируршког одељења и један шеф, који може према потреби да буде или сталан или привремен. Она остала одељења допуњаваће се шефовима. Пошто је гинеколошко одељење саставни део основних одељења болнице, зато су само ова три шефа, иначе би комисија била врло гломазна, јер има више од 10 одељења у болници.

Љуба Јовановић: Ја предлажем, да се после речи три шефа болнице и архитект Министарства Народног Здравља дода: »Ове чланове поставља Министар Народног Здравља«.

Јован Маговчевић: Ја бих молио, да се каже дескле траје тај мапдат чланова комисије, дужностно или за извесно време.

Љуба Јовановић: За три године.

Др. **Јанко Шимрак**: Ја бих предложио код ове тачке о којој сам говорио, односно управника Опште државне болнице, да то буде један од управника државних болница. Министар може именовати кога хоће, једна болница може бити боља него друга. То није аутономистички. Дакле молим, да се тако каже: један од управника Општих државних болница.

Јован Маговчевић: Ова је дужност споредна. Како ће стална болничка комисија радити у Београду; то је негодно ако се за члана узме шеф које болнице из унутрашњости услед чега неће моћи вршити своју редовну дужност.

Др. **Јанко Шимрак**: Овако су Министру везане руке, не могу се Министру Народног Здравља везати руке за једну болницу, он може пронаћи да један лекар није добар, да има других лекара способних и Министар може другога поставити, а овога скинути, једнога лекара да изабере за једну годину а другога за другу годину.

Референт Министарства др. **Милан Јевремовић**: Господо, ма да је приметба господина Шимрака оправдана, ја бих Вас молио, да размислите о техници самој која је потребна за рад комисије. Комисија та врло често мора да ради сваки дан, али редовно ради двапут недељно. Кад би управник болнице био ваи Београда као члан комисије, он би напустио дужност врло често, а то је негодно и за болницу и за комисију. То је само у начелу оправдано али није практично.

Др. **Јанко Шимрак**: Ја сам овај предлог учинио само зато, да се не би на тој ствари дизала вика, а Министар Народног Здравља извесно је да ће понајприје одавде именовати управника опште државне болнице.

Председник **Миша Трифуновић**: Хоћемо ли да прекинемо ствар? Ја ћу ставити на гласање, има неколико предлога. Предлог господина Љубе Јовановића и предлог господина дра. Шимрака, мени се чини да се та два предлога слажу, да чланове комисије поставља Министар Народног Здравља на три године, а Ви господине Шимрак?

Др. **Јанко Шимрак**: Ја сам предложио, да се место управник опште државне болнице у Београду каже: један од управника општих државних болница.

Известилац **Већеслав Вилдер**: Има три предлога и молим Вас, да идемо редом. Први је предлог господина Шимрака, да се стави један од управника општих државних болница. То је прво, а ова три шефа одељења државне болнице остају. (Др. **Јанко Шимрак**: И овде треба да се каже: државних болница!) И онда на крају иза речи »у случају потребе« ставиће се нов став: »чланове комисије поставља Министар Народног Здравља на три године«.

Председник **Миша Трифуновић**: Молим господине известioca, да прочита цео члан како ће гласити:

Известилац **Већеслав Вилдер** чита члан 1. Уредбе о сталној болничкој комисији, који гласи: »Стална болничка комисија је стручно саветодавно тело Министарства Народног Здравља у свима питањима подизања и уређења болница и лечилница.

Делојруг сталне болничке комисије простире се на све области Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Редовних чланова сталне болничке комисије има 8 и то:

један члан главног санитетског савета, један професор медицинског факултета, инспектор Министарства Народног Здравља, један од управника државних болница, три шефа одељења државних болница и архитект Министарства Народног Здравља. Ове чланове поставља Министар Народног Здравља на три године.

У случају потребе може Министар Народног Здравља на предлог болничке комисије, у поједине седнице позвати ванредне чланове из поје-

динних крајева Краљевства, када се расправљају важна питања тога краја, а сем тога поједина стручна лица за нарочита питања».

Председник Миша Трифуновић: Ви сте чули, господо, како гласи овај први члан. Питам Одбор прима ли овај члан са овим изменама како је прочитан? (Прима.) Објављујем, да је примљен. Изволите чути други члан.

Известилац **Већеслав Вилдер** чита члан 2., који гласи:

»Стална болничка комисија даје стручно мишљење о свима питањима, која се тичу отварања нових болница и здравствених установа и подизања нових болничких зграда;

Испитује прилике постојећих болница, те ставља предлоге, односно даје мишљење о проширењу и преуређењу њиховом.

Даје своје мишљење о унутрашњем уређењу болница и здравствених установа и о целокупној администрацији њиховој.

Прикупља материјал за изradу оног дела Санитетског Закона, који се односи на болнице, исто тако предлаже издавање одредаба, које се тичу болничке службе.

Даје своје мишљење о молбама за отварање приватних санаторија и лечилишта; исто тако о правилима (статутима), упутствима у домаћем реду појединих болница, санаторија и лечилишта.

Проучава питање о модерном уређењу и вођењу болнице и настоји, да се та начела и код нас примењују.

Води евиденцију, о том, да и болнице имају довољан број лекара и административних чиновника, а нарочито да имају у довољном броју стручно образованих болничара(ки) пак настоји, да се отворе школе за болничаре(ке) и даје своје мишљење о обиму и начину наставе.

Члановима сталне болничке комисије одређена је награда за сваку седницу од по (20) двадесет динара поједином члану када у њој присуствује. За ванредне чланове, као и ванредне случајеве и нарочите стручњаке одредиће Министар Народнoг Здравља награду по предлогу комисије».

Др. Јован Радонић: Ја мислим, господо, да она реч »даје стручно мишљење« треба да изостане, јер је несумњиво комисија стручна и стога је та реч излишна. С погледом на хонорар, ја мислим, господо, да је врло мало двадесет динара од седнице.

Јован Маговчевић: Ја нисам био раније на седници и не знам шта је било решено. Предвиђене су све функције, које има да врши стална болничка комисија, само је питање, да ли је њихово мишљење обавезно за Министра или га он може и игнорисати. (Чује се: Оно је само саветодавно.)

Др. Анте Дулибић: Ову одредбу о износу, ја бих молио, да се то изостави. Ја бих то оставио једном правилнику, па ће Влада после видети.

Јован Маговчевић: Овде је предвиђено и каже се »и за нарочите стручњаке одредиће Министар Народнoг Здравља награду по предлогу комисије«. Овде се предвиђају дневнице, а да ли ће се платити путни трошкови, на пример, од Загреба догде? (Чује се: То је предвиђено.)

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин референт.

Референт Министарства др. **Милан Јевремовић:** Господо, напомена, да је ова награда као дневница врло мала, она је стварна, али не смемо да предлажемо више, јер знамо какве су финансијске околности и не смемо даље да идемо.

Ја налазим за потребно да кажем, да је врло тешко чланове лекаре скупити у ту седницу, јер ни један нема рачуна да дође за 20 динара. Врло често се седнице свршавају са по два до три члана, а то већ није стручно тело. То сам сматрао господо, за потребно да кажем, да је сасвим други случај онај, који се тиче путовања, јер су награде двојаке: или су сталне награде за оне који путују, а то су дневнице и попутнице, што је већ уређено особеном уредбом, или су награде специјалне за те чланове као стручњаке, које им припадају, а које треба да предложи болничка комисија. Тако је практиковано и у другим стручним телима и зато треба издвајати оно што је везано за ове специјалне награде.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли Одбор овај члан како је дошао из Одсека са предлогом да се испусти »стручност«? (Прима.) Објављујем, да је примљен с тим, да је и ова уредба дефинитивно свршена. Изволите чути даље.

Известилац **Већеслав Вилдер** (чита): Број 17 списка уредаба мења наслов и гласи: »Уредба о устројству обласних санитарских управа«. Пре су биле у наслову још речи: »у Србији и Црној Гори«.

Члан 1. гласио би:

»Да би се задаће Министарства Народнoг Здравља могле засновати на што ближем надзору и извођењу практичних санитарских послова у самом народу, установљавају се обласне санитарске управе са по једним инспектором као шефом њиховим».

Остало се, господо, брине.

Др. Јован Радонић: Господо, ово би се стилски могло да измени. Што се тиче обих »задаћа да би се могле засновати«.

Љуба Јовановић: Нека се просто каже: »Да би се извршење задаћа могло засновати«.

Председник Миша Трифуновић: Господин Љуба Јовановић предлаже: »да би се извршење задаћа могло засновати и тако даље«. Прима ли се члан 1. са овом изменом? (Прима.)

Др. Јанко Шимрак: Пардон, молим вас, ја не разумем ово: »обласне санитарске управе«. О томе има да се донесе закон и да ли ће он доћи или не и кад ће доћи то је питање, али док се он не донесе, не могу да разумем зашто ми да прејудуцирамо ову ствар пре но што тај закон дође и ту ствар коначно реши. (Чује се: Зато овде и долазе прелазна наређења.) Ја се противим овоме и гласаћу противу.

Известилац **Већеслав Вилдер:** Ја предлажем како је овде са овом изменом, која се односи на извршење задаћа.

Председник Миша Трифуновић: Ја сам члан 1. ставио на гласање и он је примљен са овом изменом, а само је господин Шимрак против. Изволите чути даље.

Известилац **Већеслав Вилдер** (чита): »Након уредбе додаје се прелазно наређење:

Здравствени Одсеци у Загребу, Сарајеву, Сплиту, Новом Саду и Љубљани задржавају до садању своју организацију и делокруг рада. Кад се донесе закон о административној подели земље

постају обласне санитарске управе. Проведбу прописује Министар Народног Здравља правилником».

Љуба Јовановић: Молим вас ко поставља обласне санитарске управе? Ако су то Одсеци, онда нека се стави још реч »ови«.

Известилац **Већеслав Вилдер:** Ја примам ово.

Председник **Миша Трифуновић:** Прима ли Одбор прелазно наређење како је стилизовано са овом допуном? (Прима.) Изволите чути даље.

Известилац **Већеслав Вилдер** (чита): Број 18. списка уредаба предлаже се, да остане са изменом да се на крају дода: »Прелазно наређење: Делокруг и устројство окружних (жупанијских) санитарских управа уредиће се саобразно одредбама закона о административној подели земље«.

У пређашњој седници је било приговора од господина Љубе Јовановића што се предвиђају окружне санитарске управе. Како, међутим, наши окрузи неће више постојати, то се зато мора додати прелазно наређење, а све дотле има да остану садашње окружне санитарске управе.

Др. **Павле Чубровић:** Ја мислим, да би овде требало одређеније казати и рећи »садашње« окружне санитарске управе итд., а док се то не изведе важиће и оне даље јер њих не може нико укинути.

Известилац **Већеслав Вилдер:** То је сасвим јасна ствар, да оне важе све до тога времена.

Председник **Миша Трифуновић:** Ја мислим, да би се могла ставити још једна реченица, да дотле могу и оне функционирати.

Известилац **Већеслав Вилдер:** Ја мислим, да је и по овој стилизацији то сасвим јасно. (Одбор усваја прелазно наређење.)

Председник **Миша Трифуновић:** Молим вас завршите читање.

Известилац **Већеслав Вилдер** (чита): »Кодифицирана уредба од уредаба и решења под број 8, 9, 10 и 11 гласила би овако:

Уредба о оснивању Посебних Санитарских Установа за испитивање и сузбијање заразних болести и давању бесплатне лекарске помоћи.

Члан 1.

Овлашћује се Министар Народног Здравља да у циљу испитивања и сузбијања заразних болести и давања бесплатне лекарске помоћи, оснива засебне установе: амбулаторије, епидемиолошке и бактериолошке сталне и покретне станице и лабораторије, диспанзере, поликлинике».

Да би се још јаче истакала она мисао господина Љубе Јовановића, стављен је члан 2., који гласи: »Лекарске услуге у овим установама су бесплатне«.

Љуба Јовановић: Ја ћу гласати за ово како је предложено, али морам напоменути, да ипак није урађено оно, што сам ја очекивао. Ово је сувише кратко и овим није обухваћено све што је требало обухватити.

Јован М. Јовановић: Ја се слажем са господином Јовановићем, да овде није обухваћено све оно, што је требало обухватити. Сем тога, имао бих да напоменем, да би се можда могао наћи какав српски или уопште наш израз, којим би се заменили ови страни изрази у овом члану.

Известилац **Већеслав Вилдер:** То су све чисто технички термини, који се свагде употребљавају за ове ствари.

Председник **Миша Трифуновић:** Ставићу, господе, на гласање члан 1. Прима ли Одбор члан 1. ове Уредбе? (Прима.) Објављујем, да је примљен. Изволите чути члан 2.

Известилац **Већеслав Вилдер** (чита):

Члан 2.

Лекарске услуге у овим установама су бесплатне.

Председник **Миша Трифуновић:** Прима ли Одбор члан 2.? (Прима.) Објављујем, да је примљен. Изволите чути члан 3.

Известилац **Већеслав Вилдер** (чита):

Члан 3.

Потребна средства за оснивање и издржавање ових установа одређују се буџетом.

Председник **Миша Трифуновић:** Прима ли Одбор члан 3.? (Прима.) Објављујем, да је примљен. Изволите чути даље.

Известилац **Већеслав Вилдер** (чита):

Члан 4.

Правилник о раду и седницима тих установа прописује Министар Народног Здравља.

Председник **Миша Трифуновић:** Прима ли Одбор члан 4.? (Прима.) Објављујем, да је примљен. Изволите чути даље.

Известилац **Већеслав Вилдер** (чита):

Члан 5.

При овим установама постављају се стручна и друга лица указом или претписом. Њихов број одређује се буџетом.

Посебну стручност лица, која се имају поставити, цениће Санитарски Савет.

Ранг и плата стручних лица, која се намештају као шефови ових установа, једнака је плати шефова одељења у државним болницама, а подређених стручних лица плати средњих лекара. У колико се ова лица по својем раду могу узети као епидемијски лекари, примаће припадљивости епидемијских лекара.

Председник **Миша Трифуновић:** Прима ли Одбор члан 5.? (Прима.) Објављујем, да је примљен. Овим је завршен извештај III. Одсека.

Др. **Светислав Поповић:** Мени није јасно по овој уредби, да ли се ту има у виду принудно лечење и принудни преглед. Ако се то има у виду, ја мислим, да Министар Народног Здравља није овим законом добро овлашћење за то. Ако се хтело имати у виду принудно лечење и принудан преглед, онда се само законом могао овластити господин Министар, да прописе правилник о томе. Ако се то жели, онда то треба унети у закон.

Референт Министарства др. **Андрија Штампар:** Ту би се могло радити само о принудном лечењу полних заразних болести, али то би се морало регулисати нарочитим законом, као у свима земљама. Међутим, нема данас ниједне државе, која је законом остварила принудно лечење тих болести. Ми сада састављамо један закон о сузбијању полних заразних болести и у тај закон је ушла обавеза, да се сваки болесник мора лечити, а код кога ће се он лечити, то је друго питање.

Овим пројектом закона није дакле предвиђено принудно лечење, него ће се правилником регулисати само унутарње уређење тих установа:

Председник Миша Трифуновић: Са овим је свршен претрес извештаја III. Одсека. Ми смо прешли били преко тачке 2. дневног реда — а то је извештај IV. Одсека. Како је сада овде господин Корун, који заступа извештаја у том предмету, могли бисмо свршити и ту тачку дневног реда: Пре тога, господо, даћу пет минута одмора, да се договорите о избору једног секретара Законодавног Одбора.

(Настаје одмор. — После одмора.)

Председник Миша Трифуновић: Настављамо седницу. Пошто се господа нису споразумела о избору секретара, то ћемо то питање одгодити, а сада ћемо да продужимо претрес извештаја IV. Одсека. Молим господина др. Коруну, да замењује извештаја и поднесе извештај о Одсеку за Далмацију.

Извештај др. **Милан Корун:** На првом је реду под а) »Наредба земаљске владе за Далмацију од 18. новембра 1918. године бр. IV. 1409/18. («Далматински Гласник» од 19. новембра 1918. год. бр. 44.); о укинућу царске наредбе о заплени имовине због велеиздаје.

Друга је под б) Наредба земаљске владе за Далмацију од 8. просица 1918. године број I. 2773/18., којом се уопштењује наредба земаљске владе од 18. студенга 1918. год. гледи укинућа царске наредбе о заплени имовине због велеиздаје. («Далматински Гласник» од 11. просица 1918. број 2.).

Када смо јучер расправљали о извештају о Словенији, онда смо словеначку уредбу укинули зато, јер смо казали, да ћемо Далматинску да проширимо на Словенију, пошто је далматинска наредба технички потпунија. Из ових разлога Одсек предлаже, да се ове две наредбе здруже у једну и да се Далматинска наредба прошири и на Словенију, а да се поред тога изврше неке мање промене у тексту као што стоји у извештају, јер је наредба протегнута и на Словенију.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли Одбор овај предлог? (Прима.) Објављујем, да је овај предлог примљен по предлогу Одсека.

Извештај др. **Милан Корун** (чита): Под 2. а) Наредба покрајинске владе за Далмацију од 26. вељаче 1919. године број I. 3410/19. «Далматински Гласник» од 1. ожујка 1919. број 16. и

б) Наредба Министарства Правде гледи продужења рока застаре неких тражби од 11. децембра 1920. године број 48.255 «Далматински Гласник» од 22. просица 1920. број 68.

Пошто је материјал, са којим се баве ове две наредбе, исти као и у Словеначкој наредби под број 6., Одсек предлаже, да се обе ове наредбе здруже у једну с тиме, да се у наредби број 1. 3410/19. («Далматински Гласник» од 1. ожујка 1919. број 16.) на место речи »прије дана 31. децембра 1920.« ставе речи »прије дана 31. децембра 1921. год.«.

Глава ове наредбе има да гласи: »Наредба гледи продужења рока застаре неких тражбина за обмочја виших земаљских судова у Љубљани и Сплиту«.

Одсек предлаже, да се ове две наредбе здруже у једну и са овим изменама приме.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли Одбор предлог IV. одсека, да се ове две наредбе здруже у једну и са овим изменама приме? (Прима.) Објављујем, да су са овим изменама примљене, с тим да се здруже у једну. Изволите чути даље.

Извештај др. **Милан Корун:** На реду је наредба под бр. 3 овога Одељка: Наредба покрајинске владе за Далмацију о промени пристојбина наведених у §§ 384. и 385. каз. поступника од 4. новембра 1919. године број VI. 1781/19. («Далматински Гласник» од 15. студенга 1919. број 67.).

Пошто је већ словеначка наредба под број 13. проширена и на Далмацију, Одсек предлаже, да се предметна наредба за Далмацију укине.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли Одбор, да се ова наредба покрајинске владе за Далмацију, заведена под број 3. одељка за Далмацију укине, како је то Одсек предложио? (Прима се.) Објављујем, да је примљен предлог Одсека, да се ова наредба под бр. 3 укине. Изволите чути даље.

Извештај др. **Милан Корун:** Одсек предлаже, да се решење под бр. 4. о наредби покрајинске владе за Далмацију о праву заступања туђих одвјетника у Далмацији од 5. новембра 1919. број 67. одложи, док се не саслуша Влада.

Председник Миша Трифуновић: Одсек предлаже, да се решење о овој наредби одложи, док се не саслуша мишљење Владе. Прима ли Одбор, да се решење о овој наредби одложи? (Прима.) Објављујем, да се решење о овој наредби одлаже, док се не саслуша мишљење владе. Изволите чути даље.

Извештај др. **Милан Корун:** Одсек предлаже, да се укине под број 5 наредба покрајинске владе за Далмацију о олакшањима у грађанско-судском поступку од 22. децембра 1919. године број VI. 2669/19. «Далматински Гласник» од 24. просица 1919. број 76., пошто је ово питање уређено наредбом под број 9. за Словенију.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли Одбор предлог Одсека, да се ова наредба укине? (Прима.) Објављујем, да је примљен предлог Одсека, да се ова наредба под број 5. одељка за Далмацију укине. Изволите чути даље.

Извештај др. **Милан Корун:** На реду је под бр 6. Наредба покрајинске владе за Далмацију ради земљишне забележбе секвестра непријатељских имовина од 19. марта 1920. године Бр. прес. 1070/20. «Далматински Гласник» од 20. ожујка 1920. број 12.

Пошто је потребно, да се законом одређени секвестри над непокретним имањем непријатељских поданика забележе у уложне књиге, одсек предлаже, да се ова наредба оснажи.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли Одбор предлог одсека, да се ова наредба заведена под бројем 6. одељка за Далмацију оснажи? (Прима.) Објављујем, да је ова наредба оснажена. Изволите чути даље.

Извештај др. **Милан Корун** чита под бр. 7. Наредбу покрајинске владе за Далмацију за уређење најмовних одношаја са државом, покрајином и општинама од 29. децембра 1920. год. број прес. 7388/20. («Далм. Гласник» од 8. сјечња 1921. год. број I.).

Пошто се ова наредба бави материјом, која не припада компетенцији Министарства Правде, Одсек предлаже, да се ова наредба упути трећем Одсеку Законодавног Одбора.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли Одбор овај предлог? (Прима.) Пошто Одбор прима овај предлог, то ће се ова наредба упутити трећем Одсеку. Изволите чути даље.

Извештач др. **Милан Корун** чита под бр. 8. Наредбу Министарства Правде о олакшицама у судском поступку од 12. фебр. 1920. бр. 24.291/19. («Ур. Лист» од 5. марта 1920. год. бр. 133.).

Ова наредба идентична је са наредбом под бр. 9. за Словенију те је и ово питање са поменутом наредбом за Словенију решено и за Далмацију. Према томе Одсек предлаже, да се ова наредба укине.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли Одбор овај предлог? (Прима.) Објављујем, да је предлог Одсека, да се ова наредба бр. 8. укине, примљен. Изволите чути даље.

Извештач др. **Милан Корун** чита под бр. 9. Наредбу Министарства Правде о преуређењу службеног одношаја подчиновника и слугу од 31. јануара 1921. године број 44.563/20. («Урадни Лист» од 16. II. 1921. године број 46.) и под број 10. Наредбу целокупне покрајинске владе за Словенију од 21. јуна 1921. године, издане на основу закључка целокупне покрајинске владе за Словенију, одобреног од Министарског Савета у седници од 14. маја. Ова под број 10. је због електричних ствари.

Наредба под број 9 решена је под број 14. наредба за Словенију и у њеном последњем параграфу стоји, да Министар може сличну наредбу издати и за Далмацију. Стога је наредба под број 9 за Далмацију решена наредбом под број 14 за Словенију, а за наредбу број 10 решено је јуче да иде у Одсек патраг. Влада ипак и не тражи више ако се оснажи ова наредба за Словенију, да се прошири и на Далмацију.

Због тога предлажем, да однадне свако решавање о наредбама под број 9 и 10 као безпредметно.

Председник Миша Трифуновић: Прима ли Одбор овај предлог? (Прима.) Пошто Одбор прима, изволите чути даље.

Извештач др. **Милан Корун** чита под бр. 11. »Решење Министарског Савета од 2. марта ове године, да острво Крк политичко административно припадне под управу загребачке земаљске владе«.

Под број 11 имамо дакле решење Министарског Савета, да острво Крк припадне под управу Загребачке Земаљске Владе. То решење по моме мишљењу није спадало у IV. секцију, јер је то једна ствар, која спада у надлежност друге секције.

Бр. 12 решење Министарског Савета од 9. априла 1921. године, да онај део Каставске општине у Истри, који је по Рапалском уговору остао нама, припадне политичко-административно под управу Загребачке Земаљске Владе, а у судбено подручје вишег земаљског (апелационог) суда за Далмацију у Сплиту.

Ово је једно решење, које је донео Министарски Савет, а по коме поменути део општине Каставске политичко-административно припада под

управу Загребачке Земаљске Владе, а у погледу правосуђа вишем судбеном столу у Сплиту.

Пошто је немогуће, да се важећи аустријски судски закони за каставску општину мењају, одсек предлаже, да се ово решење оснажи и да се изради текст за обнародовање предметног решења.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Ја сам молио за реч и мислим, да ово не треба да решавамо. Ово је, господе, на привремени начин расправљено и уређено решењем Министарског Савета и нека тако и остане по ономе како је Устав предвидео. Међутим, како ће бити дефинитивно, то ће имати тек да се решава: или ревизијом Устава или извршењем Устава. (Др. **Јанко Шимрак:** Ово је добро!) Рекао сам, господе, ово зато, што је господин Шимрак донео данас поту у рад Законодавног Одбора и до сада је Законодавни Одбор радио на основу Устава признајући и полазећи од њега без обзира на то, шта ће доцније бити. (Др. **Јанко Шимрак:** Ја бих био луд, кад га не бих признавао.) И ја кажем, да је сваки луд политички, који не признаје ово уставно стање, па нека гледа, да га поправља. И зато сам и ја да га поправимо све како треба и да се старамо, да све оно, што има доброг у њему остваримо. То је моје мишљење. Али, господе, сво је једно од великих питања, питање о административној подели земље, и мислим, господе, да треба да сачекамо то решавање, па ћемо имати врло брзо прилике, кроз неколико дана мораће Народна Скупштина приступити томе послу, и кад ће то радити, није потребно да данас у то улазимо. До тога решења Народне Скупштине остаће се при наредби Министарског Савета.

Извештач др. **Милан Корун:** Ја се у ово питање не упуштам. Ја бих желео, да се за наредбу бр. 11 и бр. 12 направи један закон и да се каже: »Привремено се Крк и део Каставске општине, који је припао по Рапалском Уговору нама, стављају у погледу правосуђа у обмочје вишег земаљског суда у Сплиту«. Дакле да ништа не говоримо о томе камо припада политичко-административно. Пошто IV. Одсек није ни био надлежан за те последње питање.

Др. **Анте Дулибић:** Постојећи закон одређује коме Крк припада. (Извештач др. **Милан Корун:** Крк је припадао Истри.) Закон треба да каже у томе смислу припадаће Хрватској или Сплиту.

Извештач др. **Милан Корун:** Ово решење није обнародовано. (Др. **Анте Дулибић:** Обнародовано је у »Службеним Новинама«.) Из предложења »Службених Новина« то није јасно. Суд на Крку и у Каставу не би имао другу и трећу инстанцију ако не донесемо решења у том погледу. Питање административно-политичке припадности нас у секцији није тингирало. То не спада у IV. Секцију. Ја мислим, да Одбор ни у чему не прејудуира ако каже, да каставска општина и острво Крк привремено припадају у погледу правосуђа под обмочје вишег земаљског суда у Сплиту. (Др. **Анте Дулибић:** Морате рећи коме припадају!) Кома припадају пол. административно, ствар је предлога друге секције.

Председник Миша Трифуновић: Има реч господин Чубровић.

Др. Павле Чубровић : Мени изгледа да ово има контраверза. Овде је говора, да острво Крк припада под надлежност земаљске владе у Загребу у погледу административном. Ових дана ћемо имати закон о централној управи, где се предвиђа централизација свију могућих наших административних тела и сада на једанпут да поред тога закона у исто време доносимо један закон, који паралелно признаје, да Крк у административном погледу подлежи под надлежност земаљске владе у Загребу. То је незгодно. У колико се тиче да он спада у погледу судском у надлежност под Сплит, то се може на згодном месту да каже.

Председник Миша Трифуновић : Има реч господин Поповић.

Др. Светислав Поповић : Ја мислим, да ствар није зрела да се реши. Ја се не бих сложио с тиме, што мисли господин Љуба Јовановић, да ми треба да уредимо нешто привремено. Оним моментом кад је Крк дошао у нашу власт, требало је да се установи надлежност и то законима. Закон треба да установи ко ће бити судска, а ко административна власт. То питање треба решити до онога момента, док се Устав у погледу административном не уведе у живот. Није та ствар зрела за решење и решења Министарског Савета не тичу се само судских инстанција, него питања на који ће се начин вршити власт на Крку. То се тиче и административне власти. По административној власти припада компетенција покрајинском намеснику у Загребу. Крк је господарски и економски саставни део Хрватске. О том људи могу имати различна мишљења али држим, да закон, које ће донети законодавни одбор, треба да у целости реше оне проблеме, које је решавао министарски савет. Мислим, да треба да ствари поверити другој и четвртој секцији, да у комбинованој седници изнесу предлог закона, којим би се регулисала питања надлежности власти на острву Крку, како у погледу судском, тако и у погледу административном. Другом Одсеку је такођер предложено решење Министарског Савета и банска наредба, која детаљно уређује питање администрације на Крку и други Одсек треба да се позабави тим питањем. За то мислим, да се ствар мериторно не реши, него да II. и IV. Секција у комбинованој седници изнесу такав предлог закона, којим би се регулисала надлежност власти на Крку, како судска тако и административна.

Председник Миша Трифуновић : Има реч господин др. Анте Дулибић!

Др. Анте Дулибић : Наша Секција је вентилрала то питање, да ова уредба може спадати колико у други Одсек толико и у четврти. Ја мислим, да се обе уредбе оснаже, јер се тако до сада радило и у судском и у административном погледу. Ако те уредбе не оснажите, незиам како ће онда остати. Ако се као разлог наводи то, што ће доскора доћи закон о централној управи, ради којег ће то постати сувишним, морало би то онда вредити и за све остале уредбе а не само за ове две.

Фехим Курбеговић : Господо, само је привремено била уређена административна припадност Крка Хрватској, а судска Сплиту-Далмацији. Данас, ако ми не оснажимо ову уредбу, него остане решење Министарског Савета, што ће онда бити?

Што је до сада уређено, важиће и даље. Као што је рекао господин Љуба Јовановић, доћиће на претрес закон о административној подели земље, па је наравно, да ће бити одређено у том закону, куда ће припасти острво Крк. Оснажили ми ово решење или га одгодили, једна је иста ствар. Ако одгодимо ово решење, важиће оно што је предвиђено. Ако га оснажимо, само по себи укида се то решење, кад се донесе закон о подели земље. За нас нема никакве погубелни, учинили овако или онако. Воља нас је, да одложимо ово решење, па ће важити и даље оно, како је решено, а воља нас је да оснажимо решење.

Председник Миша Трифуновић : Има реч господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић : Мени је жао, што су господа мало первозна. Видим, да моје мишљење није довољно тачно схваћено. Од стране господина Дулибића замера ми се, као да ја представљам, да је само ово привремено решење, а све друго да је нешто стално. Међутим није то тако. Један део свих решења постаће закон онако исто као и сваки други закон донесени редовним путем. За њих може се десити, да буду промењени после 2—3 недеље дана, а може се десити да неки између њих не буде промењен ни после 100 година. Напротив, за овај предмет, о ком сад говоримо, Устав је предвидео, да тако неће остати, него ће се брзо мењати законом о административној подели земље.

Зато ја друкчије гледам на овај случај и на друге сличне случајеве, него нека господа. А признајем, да се на ово може и друкчије гледати и да може неко мислити, да се уопште неће приступити послу о административној подели земље на области. Ко тако мисли, може резонovati овако: »Нека остану садашње покрајине, и ја ћу потпомагати, да се прошире и да остану што дуже такве«. Али они, који тако не мисле, него хоће да овај Устав уведе у живот, тако неће рећи, него ће рећи овако: »Једно стање које има сада своје практично решење, које је дао Министарски Савет — а за које решење је Устав рекао, да и оно и слична решења Министарског Савета постају законом — нека остане тако по закону, док то не буде промењено на начин како је предвиђено.

Ја ћу отворено рећи за мене и за моје истомишљенике, да смо ми противни садашњим такозваним историјским покрајинама, да оне остану у свој целини. Ми смо видели од ослобођења до данас, да су неке од тих историјских творевина уништене као што на пример Краљевина Србија, а друге су покрајине или стваране или ојачаване, или су уређиване, или им је нешто одузимано, или су с њима уопште разне еволуције провађане. Једна је таква промена извршена и са Хрватском. Шта смо ту видели? Видели смо, да су њене границе прошириване. И то је било у оно време, кад је непрестано представљано, како је та Хрватска и Славонија — која је стекла специјалне заштитнике, који су прогласили да она је њима милија него другима — да је, велим, та Хрватска парцелирана. А она је у ствари увећана и има, господо, за ове три године значај каквог није имала од пре хиљаду година!

Треба да чисто радимо. Ако је да Хрватску задовољимо, нека то Хрватска каже преко својих представника, па да радимо да је задовољимо; а ако је да се отуд фрондира и да се стално остаје